

U babičky

„Co se děje?“

Mezerou v pootevřených dveřích na ně hleděla mladá žena. Ozařovalo ji pouze slabé světlo vycházející z bytu za jejími zády, takže do tváře jí neviděli.

„Dobrý večer,“ začal Vašek, „my... my se omlouváme, že vás obtěžujeme takhle pozdě, ale... sháníme Anežku Švarcovou. Je prosím doma?“

„A proč ji sháníte? Co potřebujete?“ zeptala se žena chladně a měřila si je pohledem.

„My bysme...“ začal Vašek, ale pod jejím přísným pohledem se zarazil a chodbou se rozlehlo jeho hlasité polknutí. Karolína už se chystala, že se ujme slova, když Vašek rychle našel řeč a pokračoval: „My bysme se jí potřebovali na něco zeptat.“

„Zeptat?“ zvedla žena překvapeně obočí. „Tak to se přijdte zeptat jindy, v nějakou slušnou hodinu,“ řekla a začala zavírat dveře.

„Počkejte prosím,“ vyhrkla Karolína. „Potřebovali bysme pomoc. Tady kamarád má zraněnou nohu, jsme daleko od domova a nemáme kam jít. Mohla byste nám prosím pomoci? Prosím.“

„A co byste potřebovali? A proč zrovna od Anežky? Jestli je kamarád zraněný, tak proč nejdete do nemocnice?“ Žena se na okamžik zarazila a pořádně si Karolínu prohlédla. Pak se k ní sklonila. „Vy jste... vy jste odněkud uprchli?“ zeptala se šeptem.

„Ne, neuprchli jsme,“ řekla Karolína zmateně a Helena s Vaškem zavrtěli hlavami. „Vysvětlíme vám to. Mohli bysme prosím na chvíli dovnitř?“

„Kdo je to?“ ozval se za dveřmi tiše další ženský hlas. Děti jeho majitelku z chodby neviděly, otázka byla určena pro ženu ve dveřích.

Ta od nich na okamžik odvrátila hlavu a začala šeptem odpovídat. Karolína jí nerozuměla, slyšela jen útržkovitě pár slov: děti, pomoc, utekly. Druhá žena jí něco odpověděla, ale té Karolína nerozuměla vůbec.

Podívala se na Helenu s Vaškem a jen bezmocně pokrčila rameny.

Po chvíli se žena opět obrátila k nim.

„Dobře, tak pojďte dál,“ zašeptala a otevřela dveře.

„Děkujeme,“ odvětila stejně tiše Karolína a vstoupila do bytu, Helena s Vaškem ji následovali.

Na světle viděli, že žena, která jim otevřela, byla z dvojice starší, bylo jí určitě už přes dvacet, a musela to tedy být Jana. Druhá, mladší, byla jen o pár let starší než oni. Obě ženy měly hnědé vlasy zastřížené na ramena a na sobě jednoduché světlé halenky a tmavé sukně. A obě si návštěvníky prohlížely s neskrývaným úžasem. Jejich džíny, barevná trička a mikiny vyvolaly přesně tu reakci, jakou děti očekávaly.

„Tudy, pojďte za mnou,“ vzpamatovala se jako první starší ze sester a pokynula jim, aby ji následovaly. Vešly za ní do kuchyně a Jana jim ukázala na lavici u stolu. Rovnou zamířila k Vaškovi.

„Jak se jmenuješ?“ zeptala se.

„Vašek,“ hlesl.

„Ukaž mi tu nohu, Vašku,“ poručila mu.

Vašek si okamžitě začal soukat nohavicí vzhůru. Na světle se ukázalo jeho zakrvavené koleno. Jana se na ránu zblízka podívala.

„Chodit můžeš bez potíží?“ zeptala se.

„Trochu to bolí, ale ne moc. Chodit můžu,“ přikývl Vašek.

„Tak si to běž nejdřív umýt a pak to ještě vyčistíme. Sestra ti ukáže, kde je koupelna,“ řekla, a když Vašek odešel s Anežkou do koupelny, obrátila se na Karolínu.

„A jak ty se jmenej?“

„Karolína,“ odpověděla dívka. „Moc děkujeme, že jste nás –“ začala, ale Jana ji přerušila.

„O tom se můžeme pobavit potom. Ukaž mi tu hlavu,“ řekla a už stála za Karolínou a zkoumala jí ránu na zátylku.

„Jak víte, že –?“ začala se Karolína ptát, ale Jana ji zase zarazila.

„Vždyť máš vlasy na hlavě slepené krví. Musela jsi dostat pěknou ránu. Bolí tě hlava? Zvracela jsi?“

„To ne, ale trochu mě ještě bolí.“

„Snad to nebude otřes mozku. Teď se nelekni, vyčistím ti to,“ řekla a přinesla bílý kapesník a tmavě hnědou lahvičku. Odšroubovala víčko a navlhčila kapesník. Místností se šířil zápach alkoholu.

„Jak se vám to stalo? Ty máš rozbitou hlavu, kamarád koleno... Jak jsi na tom ty?“ zeptala se Heleny, když Karolíně přikládala kapesník k ráně. Ta tiše sykla, ale snažila se neucuknout.

Helena jen zavrtěla hlavou: „Mně nic není, já jsem v pohodě.“

„Vašek upadl v jednom z těch výmolů na náměstí Míru. Potmě nejsou vidět,“ vysvětlovala Karolína. „No a já jsem spadla, když... No, teď upřímně nevím, jak to vysvětlit... Prostě jsem omdlela a spadla hlavou na kámen.“

„Aha,“ řekla Jana neutrálním tónem. „Každopádně ta rána není tak zlá, krve bylo hodně, ale ta teče z rány na hlavě vždycky proudem. Na štíto to nebude. Pojd' sem s tím kolenem,“ obrátila se k Vaškovi, který se vrátil z koupelny. Jana namočila čistý roh kapesníku do lihu a připlácla ho na nastavené koleno.

„Jau, kruci, to štípe!“ zamrkal Vašek.

„Tak, to bychom měli,“ řekla Jana spokojeně, když uklidila kapesník i lahvičku s lihem, a zadívala se na trojici dětí u stolu. Anežka stála mlčky kousek za ní.

„Teď nám zaprvé řekněte, co od nás, nebo spíš od Anežky, potřebujete a odkud ji vůbec znáte. A zadruhé, co to na sobě máte za oblečení a proč v tom běháte takhle pozdě po ulicích?“

Všichni tři na sebe pohlédli. Po chvíli mlčení se ujala slova Karolína.

„Ono to spolu vlastně všechno souvisí. Víte... my nejsme odtud. Tedy, jsme taky z Prahy, to ano, ale... jak to jen říct... z jiné Prahy, než ji znáte vy,“ vysoukala ze sebe.

„Co to povídáš? Jak z jiné Prahy? Možná ses do té hlavy přece jen praštila víc, než se zdálo,“ utnula ji Jana a podívala se na Vaška s Helenou. „Mohli byste nám to zkoušit vysvětlit vy?“

„Ono to tak vlastně ale je,“ začala pomalu Helena. „Co vám teď řekneme, bude znít neuvěřitelně, a na rovinu, sami tomu pořád nemůžeme úplně uvěřit. My totiž...“ odmlčela se, „...my totiž nejsme z téhle doby. Dostali jsme se sem z roku 2021. Jsme... z vašeho pohledu... dá se říct... z budoucnosti. Proto máme na sobě tohle oblečení a boty. Nechápeme, jak se to stalo, a přáli bychom si, aby to nebyla pravda, ale... vypadá to, že je to tak.“

V místnosti zavládlo ticho.

Po několika vteřinách zavrtěla Jana hlavou: „Cože? Co to má znamenat?“

„Bydlíme jen pár minut odtud, kousek od Míráku,“ spustila znovu Karolína. „A dnes odpoledne jsme na půdě našli ten kámen...“ A pak jim pověděla o pískání a jak při prohlížení vnitřku kamene omdleli. Jak se jejich dům změnil v kanceláře a jak z novin zjistili, že je rok 1945. Jak se rozhodli počkat do tmy, aby nebyli na ulicích tak nápadní, a jak pak vyrazili za sestrami. Vyprávění zakončila tím, jak jen tak tak utekli vojákům a schovali se ve sklepě.

„To je pravda, před hodinou přece bylo na ulici slyšet nějaký krík a dupot,“ promluvila poprvé Anežka.

„I kdyby to byla všechno pravda,“ řekla Jana tónem, který dával jasně najavo, že ona to za pravdu rozhodně nepovažuje, „nevysvětluje to, proč jste šli zrovna k nám. My se přece neznáme. A ty,“ ukázala prstem na Vaška, až sebou lehce cukl, „jsi už mezi dveřmi říkal, že sháníte Anežku. Je mi jasné, že jste nejspíš chodili ode dveří ke dveřím, přečetli si jméno a prostě zkoušeli klepat, dokud vám někdo neotevře. Ale chci slyšet, co si pro nás ještě vymyslíte.“

„To je právě to. My se totiž známe,“ řekla Helena a podívala se na Anežku. Ta jí pohled se zamračeným výrazem mlčky opětovala.

„Odkud se znáte?“ zeptala se Jana.

„Anežka je moje a Vaškova babička,“ prohlásila Helena.

Sestry na ni vyjeveně zíraly. At už Jana čekala, že řeknou cokoliv, po Helenině prohlášení jí došla slova.

„C-co to... Jak? To přece ne—“ vykokačala Anežka a posadila se ke stolu. Dívala se na Helenu a Helena na ni. I když znala babičku jen jako stařenu, z mladého obličeje krásné dívky na ni hleděly pořád ty stejné vlídné oči. Stejnýma očima se na Helenu usmíval i její otec a měla je i ona s Vaškem. Dívaly se jedna na druhou a překvapení v Anežčině obličeji postupně nahrazoval výraz poznání. Poznala mě, pomyslela si Helena a po zádech jí přeběhl mráz. Bylo to ale příjemné zamrazení a ona se usmála.

„A to je všechno? Řeknete, že Anežka je vaše babička, a my vám máme najednou věřit, protože jsme údajně rodina?“ přerušila ticho Jana.

„My vám to můžeme dokázat,“ vyhrkl Vašek. „Náhodou totiž víme, že máte doma jeden mlý—“

„Je to pravda,“ přerušila ho tiše Anežka.

„Co to povídáš?“ otočila se k ní sestra a stiskla jí rameno.

Anežka jako omámená nemohla z Heleny spustit oči. Vrátila jí úsměv a pohladila ji rukou po tváři. Helena by čekala, že si bude připadat trapně, když ji po tváři pohladí jen o několik let starší holka, ale nebylo to tak. Anežčin dotek byl příjemný a skoro uklidňující. Prostě... jako babiččin.

„Já... já nevím... nechápu, jak je to možné, ale... je to pravda. Panebože, je to pravda,“ zašeptala Anežka a podívala se na sestru.

Mlčky na sebe hleděly a po chvíli Jana přitakala. „Dobře... dobře. Přiznám se, že se mi to pořád nezdá, ale... budiž.“ Obrátila se zpátky k dětem. „Musíme vymyslet, jak se o vás postarat. Je už dost pozdě, a jestli nemáte kam jít, neusnula bych s pomyšlením, že jsem vás na noc vyhodila na ulici. Jenže...“ zarazila se a na okamžik se zamyslela. „Jestli ale opravdu nemáte kam jít...“

Nějakou dobu tu můžete zůstat, jen... příděly jsou hrozně malé, moc dlouho bychom to v pěti lidech nevydrželi. Můžu se pokusit něco sehnat, ale to je nejisté. Teď ke konci války není jisté nic...“ Opět se zarazila a zamýšleně si okusovala nehty. Pak pomalu pokývala hlavou. „Nejlepší asi bude, když vás odvezeme ke strýci, do jižních Čech. Něco si vymyslíme a na venkově nemají o jídlo takovou nouzi jako my tady.“

„Ale...“ namítla Karolína a rozhlédla se po ostatních. „My tu nemůžeme zůstat. A do jižních Čech nemůžeme už vůbec. Musíme zpátky domů.“

„Jenže jak? Copak víte, jak to udělat?“ zeptala se Anežka.

„My ne. Ale možná víme, kdo by nám mohl pomoci,“ vysvětlovala Karolína. „Předtím než se to stalo, jsme na půdě objevili několik deníků. Byly od vědce, co kámen zkoumal. Jmenoval se Schneider. Psal o kameni jako o Zvonu, tvarem ho opravdu připomíná. Podle toho, co si poznamenal v deníku, tehdy na nic nepřišel, ale kdybysme mu řekli, co se nám stalo...“ Karolína pokrčila rameny.

„Schneider, to je poměrně obvyklé jméno. Navíc Němec, pochybuji, že by vám pomohl, i kdybyste ho našli,“ zachmuřila se Jana.

„Možná má jen německé jméno. Ty deníky byly psané v češtině. Nebo teda aspoň ty zápisky, co jsme četli. My německy neumíme,“ řekla Helena.

Sestry na ni vykulily oči. „Vy ani jeden neumíte německy?“ zeptala se Anežka překvapeně.

Zavrtěli hlavami. „My se všichni učíme angličtinu,“ odvětila Helena.

Sestry se na sebe podívaly. Oběma ve stejnou chvíli došlo totéž. „Vždyť vy vlastně víte... jak válka skončí. Je to tak? Bude to už brzy?“ ptala se Anežka.

Karolína pokývala hlavou. „Němci prohrají. Někdy během května bude konec. Nevím přesně kdy, ale mám pocit, že někdy v půlce měsíce.“

